

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ В СУЧАСНІЙ КАНАДІ

***Анотація.** Автор аналізує соціально-культурні чинники та окреслює певні тенденції розвитку франкомовної освіти та навчання французької мови в сучасній Канаді.*

***Ключові слова:** франкомовна освіта, французька імєрсія, мовні центри, рідна мова, багатокультурність.*

***Summary.** The author analyzes social and cultural factors and describes certain trends in the development of French studies and training in Canada today.*

***Key words:** French studies, French immersion, Language centers, mother tongue, multiculturalism.*

У сучасних соціально-політичних умовах українське суспільство, має надавати особливу увагу реалізації культурологічної функції освіти, щоб активізувати процеси гуманізації, виховувати у тих, хто навчається національну самосвідомість, громадянську гідність та соціальну відповідальність, тобто глибоке розуміння соціального змісту і наслідків своєї діяльності у сучасному технологічному світі, де швидко та ефективно можна здійснювати взаємообмін інформаційними та навчально-методичними ресурсами з такими полікультурними країнами з багаторічними традиціями, як Канада. Вивчення та використання французької мови спільнотою в англomовному середовищі Канади завжди залишатимуться важливими завданнями, оскільки через рідну мову насамперед відбувається національна самоідентифікація. Становлення франкомовної освіти в Канаді, навчання французької мови на різних рівнях, програмне забезпечення франкомовних навчальних закладів та сучасний стан і тенденції розвитку франкомовної освіти в Канаді ще потребують додаткового дослідження в контексті співпраці освітян наших країн.

Наукові дослідження канадських мовознавців допомагають іншим етнічним спільнотам у пошуку та підтримці їх національної ідентичності. Істотними особливостями навчання французької мови в сучасній Канаді є існування та розвиток канадської французької мови, навчання французької як рідної мови, як однієї з двох державних мов, як іноземної або другої іноземної мови для іноземних

студентів тощо. Звідси розвинутий диференційований підхід до навчання, зумовлений різноманітністю груп учнів.

Освітня система Канади деякою мірою схожа на українську, зокрема ступенями (дошкільна, початкова, середня, вища). Середня освіта також безкоштовна та обов'язкова, за винятком приватних шкіл, а для здобувачів вищої освіти розвинена система грантів. Організація освітнього процесу та специфіка навчальних програм залежить від регіональних урядів, оскільки федерального керівництва освітою не передбачено.

Кожна провінція бере до уваги свої культурні особливості та потреби. Наприклад, навчання французькою мовою переважає на Сході і південному Сході Канади. Важливою особливістю навчання французької мови як рідної, так само як іноземної, є програма французької імерсії. Головною метою імерсії є підтримка білінгвізму, тобто розвиток мовної компетенції тих, хто навчається, або підвищення якості знань другої мови, що доповнює знання першої (рідної) мови. Програма ранньої французької імерсії передбачає вивчення мови як предмету і викладання нею певних академічних дисциплін з дошкільного навчального закладу до останнього класу школи. З шостого класу також діє програма пізньої французької імерсії. Французькою мовою викладаються фізичне виховання і охорона здоров'я, гуманітарні дисципліни, математика і природничі науки, а також французька мова як предмет.

Цікаво, що учні цієї програми до восьмого класу за рівнем володіння мовою наздоганяють учнів, які навчалися за програмою ранньої французької імерсії, і на завершення програми досягають рівня B2. У п'ятому класі є також можливість пройти протягом п'яти місяців програму інтенсивного вивчення французької мови. Для дітей, які приїхали з інших країн, у державних і приватних школах створені класи для засвоєння французької або англійської мови в залежності від провінції. Імерсійні програми дозволяють учням вільно спілкуватися іноземною мовою вже через декілька місяців навчання і швидко ведуть до повної соціалізації. Оскільки Канада є офіційно двомовною країною, тут працюють школи із поглибленим вивченням французької мови в англійськомовних спільнотах та з інтенсивним вивченням англійської у франкомовних.

Вища освіта в Канаді має високий міжнародний рейтинг і відбувається за двома напрямками: навчання в коледжі та навчання в університеті за бакалаврською і магістерською програмами та докторантурою. Коледжі формують спеціалістів у прикладних галузях, готових після закінчення одразу поринути у професійну діяльність, оскільки включають до програм велику кількість стажувань з невеликим обсягом академічних дисциплін.

Університети є більш престижною, академічною та тривалою формою здобуття вищої освіти. Університет Монреалю із франкомовної провінції Квебек має дуже високий рейтинг за версією британського агентства QS, а Університет Торонто і Університет МасГіл входять до рейтингу найкращих закладів вищої освіти в усьому світі. У франкомовному університеті Моктона готують на бакалавраті викладачів іноземних мов у спеціалізаціях освітнього менеджменту, бухгалтерської справи та ін. Ще однією особливістю університетів Канади є наявність мовних центрів та науково-методичних шкіл, які розробляють ефективні методики та технології викладання англійської і французької та інших мов, тому в державі розвинена система професійної підготовки вчителів і викладачів іноземних мов, з певними стандартами і нормативами для усіх освітніх ділянок. Система контролю знань педагогів також знаходиться на високому рівні в країні, починаючи зі спеціального тестування на професіоналізм при прийомі на роботу. Мовні центри канадських університетів, як державні так і приватні, готують фахівців з іноземних мов високої кваліфікації, особливо педагогів.

Отже, можна виокремити такі тенденції розвитку франкомовної освіти та навчання французької мови в сучасній Канаді: систематизація — ресурсна база доступна в інформаційному просторі; інституалізація — робота університетів, як наукових закладів, мовні центри університетів; диференціація навчання — програми французької імєрсії; тенденція підготовки вчительських кадрів для франкомовної освіти та для навчання французької мови як іноземної.

Освіта в Канаді вважається однією з найкращих у світі, зокрема в галузі підготовки педагогічних кадрів. Тому використання педагогічного досвіду франкомовних канадців стосовно методичних засад французької мови як іноземної та інноваційні підходи до мовної освіти в Канаді можуть слугувати теоретично-

методологічним і практичним підґрунтям розвитку національної освіти в багатьох країнах.

Мельник Г.М.

старший викладач кафедри іноземних мов і міжкультурної комунікації

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІСТІВ

Анотація. У статті досліджено потенціал новітніх цифрових технологій у процесі формування міжкультурної комунікативної компетентності студентів економічного профілю. Проаналізовано можливості застосування штучного інтелекту (ШІ) у їхній мовній та професійній підготовці, зокрема через моделювання міжкультурних ситуацій, використання адаптивних платформ та інтелектуальних систем. Обґрунтовано, що інтеграція таких інструментів підвищує ефективність навчання, сприяє розвитку рефлексії та соціокультурної чутливості. Водночас визначено основні виклики впровадження інтелектуальних технологій в освіту, зокрема етичні ризики та цифрову нерівність.

Summary. The article explores the potential of cutting-edge digital technologies in developing the intercultural communicative competence of economics students. It analyzes the potential of applying artificial intelligence (AI) to their language and professional training, particularly through modeling intercultural situations, using adaptive platforms, and leveraging intelligent systems. The paper substantiates that integrating such tools enhances learning efficiency and fosters reflection and socio-cultural sensitivity. At the same time, the study identifies the key challenges of implementing intelligent technologies in education, including ethical risks and the digital divide.

Ключові слова: штучний інтелект (ШІ), міжкультурна комунікативна компетентність, міжкультурна комунікація, міжнародні економісти, професійна підготовка, цифрові технології, освіта.

Key words: artificial intelligence (AI), intercultural communicative competence, intercultural communication, international economists, professional training, digital technologies, education.

В умовах глобалізації та інтенсифікації міжнародних економічних процесів міжкультурна комунікативна компетентність стає однією з основних складових професійної підготовки майбутніх міжнародних економістів. Сучасний фахівець повинен не лише володіти іноземною мовою, а й бути здатним ефективно взаємодіяти з представниками різних культур, враховувати культурні відмінності, особливості ділового етикету, професійного дискурсу та соціокультурного контексту міжнародного спілкування. Ефективна участь у міжнародній економічній діяльності потребує сформованості навичок міжкультурної взаємодії, толерантності, культурної чутливості та здатності адаптувати комунікативну поведінку відповідно до професійної ситуації. Недостатній рівень міжкультурної компетентності може призводити до комунікативних бар'єрів і зниження